

Studiedag met professor Hendrik Vos: hoe gaat het met Europa?

Nieuws maandag 4 december 2017

Op 9 oktober richtte ACOD Overheidsdiensten een studiedag in over Europa. Gastspreker was niemand minder dan professor Hendrik Vos, hoogleraar verbonden aan de vakgroep Politieke Wetenschappen van de Universiteit Gent én ACOD-lid. In zijn uiteenzetting benadrukte hij het belang van de EU in de domeinen waarvoor ze verantwoordelijk is.

De Europese Unie ontstond 60 jaar geleden door de samenwerking van de Benelux, Frankrijk, Italië en het toenmalige West-Duitsland over de bevoegdheden rond de kool- en staalproductie. Dat resulteerde in de oprichting van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal (EGKS). Ondertussen zijn de bevoegdheden uitgebreid naar vooral interne markt, milieu, productienormen, landbouw, dierenwelzijn en voedsel. Ook al is de regelgeving uitgebreid en soms complex voor leken, toch is het economisch consensusmodel voor de 26 deelnemende landen interessant. Zo kochten we bijvoorbeeld tot 45 jaar geleden goedkope boter in Nederland, zeer beperkt in hoeveelheid, en als we meer wilden, moesten we daar onder het strenge toezicht van de douanier extra taks op betalen. De eengemaakte Europese markt heeft handelspraktijken sindsdien beslist eenvoudiger gemaakt.

Er zijn echter nog problemen, bijvoorbeeld op het vlak van belastingheffing. Zo betalen AB InBev, BASF en Kinopolis bijna geen belastingen. Toen Europa in oktober 2016 de Belgische staat opdroeg om 700 miljoen euro belastingen te innen van AB InBev, vond minister Van Overtveldt dat dit niet nodig was. Het Europees Hof van Justitie zal evenwel blijven eisen dat dit wordt uitgevoerd.

Op het vlak van dierenwelzijn en voedselveiligheid speelt Europa een grote rol. Zo zijn bijvoorbeeld legbatterijen voor kippen verdwenen en is ervoor gezorgd dat een varken steeds een ander varken kan zien, omdat dit sociale dieren zijn. Ook op milieuvlak wordt vooruitgang geboekt, vooral bij bedrijven.

Complexe besluitvorming

We kregen uiteengezet hoe Europa ineen zit, bestaande uit een Europese Commissie die wetvoorstellen doet, het Europees Parlement dat bestaat uit 751 leden en die deze voorstellen kan amenderen en de Raad van Ministers die bijeenkomt naargelang van het onderwerp. Zo komen voor milieuzaken de 28 milieuministers bij mekaar, voor landbouwkwesties de 28 landbouwministers. Voorts zijn er ook lobbygroepen die trachten de besluitvorming te beïnvloeden en ook de Europese vakbonden die hun rol spelen in de verdediging van de rechten van werknemers.

Europa versus lidstaten

Toch blijven een aantal zaken onder de nationale soevereiniteit vallen, zoals belastingen, lonen, buitenlandse politiek, strijd tegen terreur, vluchtelingen en asiel. Dit zijn gevoelige onderwerpen, maar we stellen vast dat er veelal gezamenlijk naar oplossingen wordt gezocht. Bijvoorbeeld op het vlak van terreur trachten de verschillende geheime diensten gegevens uit te wisselen die elkaar kunnen helpen.

Zo kwam Griekenland in zware financiële problemen en werd gezamenlijk gezorgd voor een noodfonds, al was het omdat anders andere landen mee in de problemen geraakt zouden zijn. Over de oorlog in Syrië is er echter geen gemeenschappelijke Europese mening, net als over de kwestie Palestijnen-Israëliërs.

De vele vragen en tussenkomsten vanuit het talrijke publiek bewezen de interesse van de 250 aanwezigen die een dankbaar publiek waren. Professor Hendrik Vos, van harte dank.

Jan Van Wesemael

